

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

343.811

Szerző:

Cím: *Látogatás a toloncházban*

Hely

Idő

"1921"

Személy

Forrás:

A Nap.

Helyszám

3p.

1921. XII. 16.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

351.750.8

1921"

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

Látogatás a toloncházban

Jobb sorsot a foglyoknak!

(A Nap tudósítójától.) Nemrég szóba került az illetékesek között, hogy a budapesti főkapitányság mosonyi-utcai toloncházát, ezt a rejtelt közigazgatási intézményt megszüntetik és más úton intézik el az elfoglaltak és a másfajta közigazgatási úton megbüntetett egyének ügyeit.

A toloncházat a háború előtt csak budapesti bűnözők világában ösmerték. A koldusok, csavargók, kisebb tolvajok és facér cselédeányok mint a legrosszabb büntetési nemet ösmerték a toloncházban, ahol egy-két-harminc papí büntetésüket ülték le apró-cseprő bűneikért. A háborúban nagyon is ösmert lett a toloncház az idegenek előtt, kiket internálásuk előtt odakint összegyűjtöttek és csoportonként szállítottak el a különböző internálási helyekre. A kommunizmus bukása után ismét fővirágzott a toloncház ügyforgalma, mert a társadalom hatályosabb védelméről szóló törvény szerint internálandó egyéneket ugyancsak itt gyűjtöttek össze. Újabbban valamennyinél népszerűtlenebb ügyosztály székelt a toloncházban. Az internálásból szabadlábra helyezett egyéneket itt tartják nyilván. Itt jelentkeznek naponta, hetenként kétszer, vagy egyszer. Szóval, az ugynevett „rendőri felügyeletet” itt gyakorolják és szerencsétlenek

föltött. Az újabb amnesztia-terv kapcsán — amint közöltük — szóba került az is, hogy a rendőri felügyeletet megszüntetik. Ebből az alkalomból *Marinovits Jenő* főkapitány engedelmével meglátogattuk a toloncházban.

A toloncház vezetője *Nagy Károly* dr. főkapitányhelyettes és helyettese, *Gágel János* dr. rendőrtanácsos 1920. október végén foglalták el hivatalukat. Ekkor a toloncházban nem a legfényesebb állapot uralkodott. Nagy és Gágel lelkiismeretesen nekiláttak a toloncház modernizálásának és reorganizálásának. Munkájukat nagyon megnehezítette a nagy pénzváku. A belügyminiszteriumnak nem volt rá alapja. A toloncház vezetősége saját hatáskörében propagandát indított és megnek a toloncházi tisztviselők is, mert olynyerte a *Bethlen* Márta grófnő vezetése alatt működő patronázs-egyesület is. A hol a városban. A mosókonyhában — itt legszerényebb adományokból csakhamar ekkora tökélet gyűjtöttek, hogy fölláthaták a toloncházban a *kosárfonó* műhelyt.

Ez volt az első keresetforrás. A kosárfonóban olyan rövidebb szabadságvesztése itelt egyéneket foglalkoztattak, akiknek nincs mesterségük. Így kettős célt érnek el: a foglalkozás nélküli egyén megtanul egy jól jövedelmező mesterséget, másrészt

a munkájával olyan anyagi eszközöket keres meg, melynek segítségével a toloncház lakói jó ellátásban részesülhetnek. A kosárfonó után csakhamar felállították a *varrodát*. Itt is foglalkozás nélküli foglyonők dolgoznak. Egy patronázsbeli högy vezeti a munkát. Ez tanítja meg a szabás és varrás mesterségét is. Látogatásunkkor karácsonyi ajándékot varrtak. Tizenkét öltöny gyermekruha volt készen, melyet a patronázs oszt majd szét szegény gyetmekok között. Természetes, hogy a toloncházban lévő szülők gyermekei kapnak legelőször a ruhából, ha anyagi helyzetük folytán erre rászorulnak. A harmadik és talán a legfőbb jövedelmi forrást nyújtó műhely a cipész-műhely. Most négyen dolgoznak a toloncház cipész-műhelyében. Mint *Noviczky* fogházfelügyelő mondta, *ötven százalékkal olcsóbban dolgoznak, mint a legolcsóbb szövetkezetek műhelyben*. Így meglehetősen sokat keresnek és jól járnak a toloncházban. A toloncházban a tisztviselők is, mert több és jobb munkát kapnak, mint bárlyan a legnagyobb fizetési forgalom — *hatnyolc nő mos állandóan*. Itt tisztítják a tisztviselők, a toloncházba beosztott apák és végül a toloncház lakóinak a ruháit is. Az utóbbi két csoportnak ingyen mosnak, míg a tisztviselők mérsékelt áron kapják a kimosott ruhát.

Az egész toloncház tiszta és rendez. A padlók, a folyosók, szobák, ragyognak a

tisztaságtól. *Elég, ha a tisztaságról csak annyit írunk, hogy apácák ügyelnek jól*. A cellákban kor és nem szerint különítik el a foglyokat. Mindegyiknek *sodronybetétes ágya van*. Az idősebbek (öreg csavargók, koldusok és magukkal teheletlen öregek) részére a *sodrony föltött matracz van és a hideg időjárásra való tekintettel mindegyik két takarót kap*.

Végül megemlékezünk a toloncház korházáról, amely tisztaság szempontjából vetekedik a legmodernebb kórházzal. A vezető orvos és a segédkező apácák hivataluk magaslátán állanak és az ott kezeltékben nem a toloncházi egyént, hanem a beteget látják. Így van nemcsak a kórházban, hanem az egész toloncházban, hisz az elszorult intézmények mind azt a célt szolgálják, hogy minél elviselhetőbbé tegyék az odakerült és sokszor jobb sorsot érdemlő szerencsétlenek ottani, ha csak pár napig is tartó életét... S. N.